

**ความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้
นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index**
The Relationship between Women on The Board of Directors and Corporate Tax
Planning of Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand in SET 100 Index

ดิสยา ชำนาญ^{1*} ไพบุลย์ ผจงวงศ์² ธำรงศักดิ์ เสวตเลข³

^{1,2,3}คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Ditsaya Chamnong^{1*} Paiboon Pajongwong² Thamrongsak Svetalekth³

^{1,2,3}Faculty of Business Administration, Kasetsart University

*Corresponding Author E-mail: ditsaya.c@ku.th

(Received: 12 July, 2020; Accepted: 17 December, 2020)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index โดยมีจำนวนบริษัทที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 60 บริษัท วิธีการศึกษา ใช้ข้อมูลทุติยภูมิซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลงบการเงินของบริษัทจากฐานข้อมูล SETSMART แบบ 56-1 และรายงานประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึง พ.ศ. 2562 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Correlation Analysis) และใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการอธิบายอิทธิพลของตัวแปร

ผลการศึกษาพบว่าอัตราภาษีที่แท้จริง (Effective Tax Rate) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราภาษีที่บริษัทควรจ่ายให้ภาครัฐ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อเสียภาษีน้อยที่สุดจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรพบความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล และการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงกว่าตัวแปรอิสระอื่น ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือบริษัทควรกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทให้เหมาะสมเพื่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดเก็บภาษีเพื่อสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่าย และเพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของภาษีอากร

คำสำคัญ: คณะกรรมการบริษัท การวางแผนภาษี ภาษีเงินได้นิติบุคคล

Abstract

The objectives of this study were to analyze corporate income tax planning and examine the relationship between women on the board of directors and corporate tax planning by collecting data from listed companies in The Stock Exchange of Thailand in SET 100 Index. There were 60 qualified companies as sampling. This was a documentary research using secondary data which is financial data from SETSMART's database, form 56-1 and annual report data from year 2013 to 2019. The data were analyzed by narrative statistic such as maximum, minimum, mean and standard deviation and the hypothesis were tested by Pearson correlation analysis and multiple regression analysis.

The research found that effective tax rate has a lower average when compared to the tax rates that companies should pay to the government which show that the company has a corporate income tax plan in order to pay the smallest tax. From the analysis of the relationship of the variables, it was found that a relationship between having a female as a board of directors with corporate income tax planning, the negative relationship between the absence of a female as a board of directors and corporate income tax planning, and having more than or equal to 20 percent of female on the board of directors had a higher influence on corporate income tax planning than other independent variables.

Recommendation from the study were Listed companies should set the structure of the board of directors appropriately in order to operate efficiently and achieve the objectives of the company. In addition, agencies responsible for tax collection should take into account the spirit of tax collection in order to create fairness for all parties and to comply with the rules regarding tax efficiency.

Keywords: Board of Directors, Tax Planning, Corporate Tax

บทนำ

ภาษีอากรถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐ เนื่องจากรัฐมีรายจ่ายในการให้บริการด้านสาธารณะ อาทิ การป้องกันประเทศ การสาธารณสุข การศึกษา เป็นต้น รัฐจึงจำเป็นต้องหารายได้ การดำเนินการเพื่อหารายได้ของรัฐสามารถทำได้โดย การพิมพ์ธนบัตรเพิ่มการกู้ยืมเงิน การเวนคืนหรือยึดทรัพย์สินของเอกชนมาเป็นของรัฐ และการจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งการจัดเก็บภาษีอากรนี้ เป็นวิธีที่แทรกแซงระบบเศรษฐกิจน้อยที่สุด ภาษีอากรสามารถแบ่งออกเป็น ภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม รัฐใช้กฎหมายที่เรียกว่า ประมวลรัษฎากร ในการบังคับเรียกเก็บภาษีจากรายได้ของเอกชน การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม การดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (บดีรินทร์ มหาวงศ์ และไพบุลย์ ผจวงวงศ์, 2562)

การดำเนินกิจการเพื่อหารายได้ของเอกชนย่อมต้องการผลกำไรมาเป็นผลตอบแทนให้แก่นักลงทุนและผู้ถือหุ้น แต่ถ้าหากผลกำไรของกิจการสูงก็จำเป็นต้องเสียภาษีในจำนวนที่สูงเช่นกัน ดังนั้นเพื่อให้ต้นทุนและผู้ถือหุ้นได้ผลตอบแทนมากที่สุดในขณะที่กิจการสามารถประหยัดภาษีได้ ทำให้หลายกิจการมีการวางแผนภาษีเพื่อลดค่าใช้จ่ายทางภาษี

การวางแผนภาษีเป็นการกำหนดแนวทาง วิธีการ ที่ทำให้กิจการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และประหยัดได้มากที่สุด โดยการเลือกวิธีปฏิบัติทางภาษีตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดหรือการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีจากนโยบายทางภาษีที่รัฐบาลกำหนด การวางแผนภาษิดังกล่าวไม่ถือเป็นการหลบหนีภาษีอันเป็นการใช้วิธีการที่ผิดกฎหมาย บิดเบือน ฉ้อโกง ทำให้เสียภาษีน้อยมากหรือไม่ต้องเสียภาษี การกระทำนี้ถือเป็นความผิดตามกฎหมายต้องได้รับโทษและรับผิดทางกฎหมายแพ่ง คือ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และทางกฎหมายอาญา คือ ค่าปรับ จำคุก อีกทั้งยังเป็นการเสี่ยงต่อชื่อเสียงของกิจการ นักลงทุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่วนได้ส่วนเสียกับกิจการขาดความเชื่อมั่นต่อกิจการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ของกิจการในอนาคต โดยภาษีที่กิจการมีหน้าที่ต้องชำระหรือที่เรียกว่า ภาษีเงินได้นิติบุคคล ค่าธรรมเนียมได้จากผลคูณของกำไรทางภาษีก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยกำไรทางภาษีมารจากการคำนวณกำไรทางบัญชีที่ปรับปรุงด้วยเงื่อนไขตามกฎหมายภาษีอากรหรือที่เรียกว่า ประมวลรัษฎากร (ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, 2553)

กรรมการบริษัทหรือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินกิจการ การกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ และการวางแผนภาษิดังกล่าว ปัจจุบันกิจการในประเทศไทยได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีบทบาทในการบริหารมากขึ้น โดยสัดส่วนผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้ถือหุ้นมีจำนวนมากขึ้นในปี 2560 ผู้บริหารระดับสูงที่เป็นผู้ถือหุ้นมีสัดส่วนร้อยละ 31 หรือเป็นอันดับ 3 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รองจากอินโดนีเซียที่มีสัดส่วนร้อยละ 46 และฟิลิปปินส์ที่มีสัดส่วนร้อยละ 40 โดยตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารหรือ CEO ในไทยที่เป็นผู้ถือหุ้นมีสัดส่วนถึงร้อยละ 40 ขณะที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายการเงินหรือ CFO มีสัดส่วนร้อยละ 34 (เนชั่นทีวี, 2560)

ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการมีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นกับคุณภาพกำไร (Srinidhi, Gul & Tsui, 2011) และการศึกษาในประเทศออสเตรเลียพบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกรรมการบริษัทที่เป็นผู้ถือหุ้นกับการเลี่ยงภาษี ถ้าหากมีคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นมากกว่าหนึ่งท่านจะช่วยลดการเลี่ยงภาษี (Lanis, Richardson & Taylor, 2017) ดังนั้นในแต่ละบริษัทที่มีจำนวนผู้บริหารด้านการเงินหรือกรรมการบริษัทเป็นผู้ถือหุ้นแตกต่างกัน มีความเป็นไปได้ว่าจะมีการวางแผนภาษีที่แตกต่างกันด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์และอิทธิพลระหว่างการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัท เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ปัจจัยที่มีผลและเกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษี ซึ่งผู้วิจัย นักลงทุน ผู้ถือหุ้น หรือผู้ที่สนใจศึกษาจะสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจด้านการลงทุน การบริหารจัดการเชิงนโยบายแก่บริษัทได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

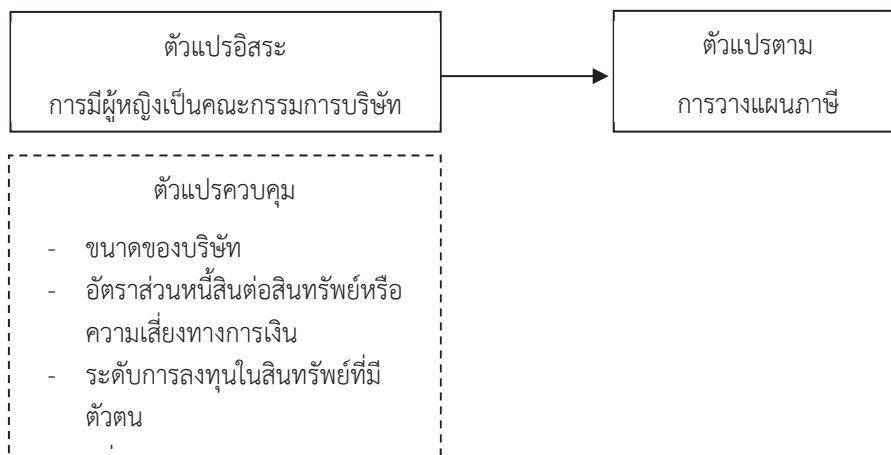
1. เพื่อศึกษาการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่ม SET 100 Index

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index

3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่มีต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่มีผลกระทบต่อ การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยควบคุมปัจจัยอื่นที่ศึกษาจากงานวิจัยในอดีตซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อ ความสัมพันธ์ดังกล่าว ประกอบด้วย ขนาดของบริษัทที่มีการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษี (Richardson & Lanis, 2007) อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์หรือความเสี่ยงทางการเงิน เพราะบริษัทที่มีอัตราส่วน หนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงนั้นเป็นผลมาจากการวางแผนภาษี ซึ่งจากการก่อกำเนิดนี้ทำให้สามารถนำดอกเบี้ยจ่ายไปหัก เป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ (Badertscher, Katz & Rego, 2010; Wang, 2010) ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มี ตัวตน เนื่องจากการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนสามารถคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายแล้วทำ ให้ผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น (Noor, Fadzillah & Mastuki 2010; Wang, 2010) และกลุ่มอุตสาหกรรม ด้วยสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันทำให้บริษัทมีการวางแผนภาษีที่แตกต่างกัน (Noor, Fadzillah & Mastuki, 2010) จากที่กล่าวมาสามารถแสดงเป็นแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

1. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index
2. รวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปีแบบ 56-1 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index ประจำปี พ.ศ. 2556-2562

3. ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนภาษีจำกัดขอบเขตเฉพาะภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยวัดจากค่าตัวแปรการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลงแต่ไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทฤษฎีแนวคิด ตำราและบทความทางวิชาการ และเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากรายงานประจำปีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index เว็บไซต์ของบริษัท เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องอื่น ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลอื่นที่เก็บรวบรวมในระบบเผยแพร่ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index เนื่องจากหลักทรัพย์ในกลุ่มนี้ถือเป็นตัวแทนหลักของตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมด (วิกิจ ธีรธรรมรัตน์, 2560) โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง 7 กลุ่มอุตสาหกรรมที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดประเภทไว้ ประกอบด้วย 1) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2) กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค 3) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 4) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 5) กลุ่มทรัพยากร 6) กลุ่มบริการ 7) กลุ่มเทคโนโลยี การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยไม่เลือกกลุ่มธุรกิจการเงิน เนื่องจากกลุ่มธุรกิจการเงินมีกฎหมาย และหลักเกณฑ์เฉพาะในการกักตุนนอกเหนือไปจากเกณฑ์ทั่วไป จึงอาจทำให้มีการกักตุนที่แตกต่างไปจากบริษัทอื่นในตลาดหลักทรัพย์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ดัชนี SET 100 โดยใช้ข้อมูลรายชื่อหลักทรัพย์ที่ใช้คำนวณดัชนี SET 100 ระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึงปี พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ 14 บริษัทที่เป็นกลุ่มธุรกิจการเงิน มี 19 บริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากมีข้อมูลไม่ครบ 7 ปี และมี 7 บริษัทที่มีข้อมูลการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่ครบถ้วน เช่น ไม่มีภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ หรือมีภาษีเงินได้นิติบุคคลชำระไว้เกิน จึงทำให้ไม่สามารถนำมาคำนวณได้ ดังนั้นบริษัทที่เข้าเงื่อนไขการคัดเลือกประชากรดังกล่าวทำให้ได้จำนวนประชากรทั้งสิ้น 60 บริษัท แบ่งเป็น 6 กลุ่มอุตสาหกรรม ได้แก่ 1) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 2) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม 3) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง 4) กลุ่มทรัพยากร 5) กลุ่มบริการ และ 6) กลุ่มเทคโนโลยี ซึ่งจากการเก็บข้อมูลไม่พบประชากรในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค

การวัดค่าตัวแปร

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัท (The Presence of Females on Board of Directors: PFEMBOD) โดยแบ่งกลุ่มตามสัดส่วนจำนวนกรรมการบริษัทเป็นผู้หญิงต่อจำนวนคณะกรรมการบริษัททั้งหมด ใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เป็นตัววัด โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้หญิงเป็นกรรมการบริษัท มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 (PFEMBOD20)
2. ผู้หญิงเป็นกรรมการบริษัท มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 และน้อยกว่าร้อยละ 20 (PFEMBOD10)
3. ผู้หญิงเป็นกรรมการบริษัท มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 และน้อยกว่าร้อยละ 10 (PFEMBOD5)
4. ไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัท

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การวางแผนภาษี โดยวัดค่าตัวแปรการวางแผนภาษีที่ทำให้กำไรทางภาษีลดลง โดยไม่กระทบกับกำไรทางบัญชี (Book-tax Nonconforming Tax Planning) วัดค่าจากอัตรา

ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่แท้จริง (Effective Tax Rate: ETR) ซึ่งสัตยา ตันจันทรพงศ์ (2560) ได้ใช้วิธีการคำนวณ อัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริง 2 วิธี คือ

1. วิธีคำนวณโดยการนำค่าใช้จ่ายทางภาษีเงินได้นิติบุคคลของงวดปัจจุบันหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหัก ภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งค่าใช้จ่ายทางภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นเป็นการรับรู้รายการด้วยเกณฑ์คงค้าง เรียกว่า อัตรา ภาษีเงินได้ที่แท้จริงของงวดปัจจุบัน (Current ETR)

2. วิธีคำนวณโดยการนำเงินสดที่จ่ายชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้ นิติบุคคล ซึ่งเงินสดที่จ่ายชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นเป็นการรับรู้รายการด้วยเกณฑ์เงินสด เรียกว่า อัตราภาษี เงินได้ที่แท้จริงตามเกณฑ์เงินสด (Cash ETR)

การวัดอัตราภาษีเงินได้ที่แท้จริงดังกล่าวเป็นการเปรียบเทียบอัตราภาษีที่คำนวณได้กับอัตราภาษีเงินได้นิติ บุคคลที่บริษัทใช้คำนวณภาษีนำส่งต่อกรมสรรพากร ซึ่งคำนวณจาก Current ETR คือการนำค่าใช้จ่ายภาษี เงินได้มาหารด้วยกำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้ และ Cash ETR คือการนำเงินสดจ่ายค่าภาษีเงินได้มาหารด้วย กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีเงินได้ (บดินทร์ มhawงศ์ และไพบุลย์ ผจงวงศ์, 2562)

ตัวแปรควบคุม (Control Variable) คือ ตัวแปรเกี่ยวกับ คุณลักษณะเฉพาะของบริษัทที่มีผลกระทบต่อ การวางแผนภาษี ซึ่งงานวิจัยในอดีตที่เคยมีการศึกษามาแล้ว ประกอบด้วย ปัจจัยขนาดของบริษัท อัตราส่วน หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน และกลุ่มอุตสาหกรรม ดังนี้

1. ขนาดของบริษัท (Firm Size: SIZE) วัดจากค่า Natural Logarithm ของสินทรัพย์รวม โดยผลจาก งานวิจัยในอดีตพบว่า บริษัทขนาดใหญ่มีการวางแผนภาษีมากกว่าบริษัทขนาดเล็ก เพราะภายในบริษัทขนาดใหญ่ มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านบัญชีและด้านภาษีมากกว่า ทั้งยังมีฐานะและแหล่งเงินทุนที่ดีกว่า จึงต้องรอให้มี การออกกฎหมายภาษีอากรที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของบริษัทได้ ซึ่งมีผลกระทบในเชิงบวกกับการวางแผน ภาษี (Richardson & Lanis, 2007)

2. ความเสี่ยงทางการเงิน หรืออัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Leverage: LEV) วัดจากอัตราส่วน หนี้สินต่อสินทรัพย์รวม โดยผลจากงานวิจัยในอดีตพบว่า บริษัทที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงนั้นเป็นผล มาจากการวางแผนภาษี เพราะว่าการก่อหนี้ทำให้สามารถนำดอกเบี้ยจ่ายไปหักเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ (Badertscher, Katz & Rego, 2010; Wang, 2010)

3. ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตน (Capital Intensity: CAP) วัดจากอัตราส่วนที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์รวม จากงานวิจัยในอดีตพบว่าบริษัทที่มีระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนสูงนั้นจะมี ผลกระทบในเชิงบวกกับการวางแผนภาษี เนื่องจากสินทรัพย์ดังกล่าวสามารถหักค่าเสื่อมราคาทางภาษีของ สินทรัพย์ได้เร็วกว่าทางบัญชี ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายภาษีลดลงและทำให้มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้น (Noor, Fadzillah & Mastuki 2010; Wang, 2010) อย่างไรก็ตามหากการตัดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในทางบัญชีและทาง ภาษีที่ไม่แตกต่างกัน ระดับการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนก็จะมีผลกระทบต่อการวางแผนภาษี (Chen et al. 2010; Dyreng, Hanlon & Maydew, 2010)

4. กลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group: IND) แบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมของตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย ใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) เป็นตัววัด โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (IND1)
- 2) กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม (IND2)
- 3) กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (IND3)
- 4) กลุ่มทรัพยากร (IND4)
- 5) กลุ่มบริการ (IND5)
- 6) กลุ่มเทคโนโลยี (IND6)

ผลจากงานวิจัยในอดีตพบว่า การประกอบธุรกิจที่มีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะทำให้บริษัทมีการวางแผนภาษีแตกต่างกัน เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร กลุ่มอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมผลิตได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มธุรกิจธนาคารพาณิชย์มีการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี และการกำกับดูแลกิจการที่แตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่น (Noor, Fadzillah & Mastuki, 2010)

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการอธิบายภาพรวมของตัวแปรในรูปของค่าสถิติขั้นพื้นฐานประเภทการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เลือกใช้ 2 เทคนิค คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันเพื่อหาความสัมพันธ์ของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษี และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุเพื่อหาอิทธิพลของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทและการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัท ที่มีผลต่อการวางแผนภาษี

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึงปี พ.ศ. 2562

ปี พ.ศ.	Current ETR					Cash ETR				
	$\bar{x}$	S.D.	Max	Median	Min	$\bar{x}$	S.D.	Max	Median	Min
2556	.19	.04	.33	.20	.11	.20	.06	.51	.20	.10
2557	.19	.03	.25	.19	.11	.19	.06	.44	.20	.10
2558	.18	.03	.22	.19	.10	.19	.04	.31	.20	.10
2559	.19	.03	.26	.20	.10	.19	.04	.32	.20	.10
2560	.19	.05	.45	.19	.10	.19	.06	.56	.20	.10
2561	.19	.03	.28	.20	.10	.20	.08	.59	.20	.10
2562	.21	.10	.69	.20	.10	.20	.10	.86	.20	.10

หมายเหตุ: Current ETR และ Cash ETR คือ การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยทำการวัดจากอัตราภาษีที่แท้จริง ที่ใช้ในการคำนวณเพื่อเปรียบเทียบกับอัตราภาษีตามกฎหมายที่บริษัทคำนวณภาษีในการนำเสนอต่อกรมสรรพากรในอัตราร้อยละ 20

ตารางที่ 1 เป็นการแสดงค่าสถิติเชิงพรรณนาของการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล พบว่าค่าเฉลี่ยจากแบบจำลอง Cash ETR ในปี พ.ศ. 2556, 2560 และ 2562 มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล ค่าเฉลี่ยของการวัดอัตราภาษีที่แท้จริงจากแบบจำลอง Current ETR ในปี พ.ศ. 2562 มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่า และค่าเฉลี่ยในปีอื่น ๆ จากทั้งสองแบบจำลองจะพบว่ามีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าเมื่อเทียบกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายในอัตราร้อยละ 20 ที่บริษัทต้องใช้คำนวณแล้วนำส่งภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index ทำการวางแผนภาษีเพื่อลดภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องนำส่งต่อกรมสรรพากร หรือภาครัฐบาล

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

	Current ETR	Cash ETR
Current ETR		.677**
Cash ETR	.677**	
PFEMBOD20	.526**	.525**
PFEMBOD10	.034	.022
PFEMBOD5	.015	-.005
PFEMBODNONE	-.595**	-.561**
SIZE	-.277**	-.228**
LEV	.055*	.125**
CAP	.109**	.105**
IND1	-.083**	-.072**
IND2	.014	-.017
IND3	-.174**	-.161**
IND4	.063**	-.016
IND5	.150**	.184**
IND6	.054*	.078**

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

* มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล พบว่าการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดจากค่า Current ETR และค่า Cash ETR มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างกันที่ .526 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าอัตราภาษีที่แท้จริงสูง บริษัทมีการวางแผนภาษีต่ำเมื่อมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ในขณะที่การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดจาก

ค่า Current ETR และค่า Cash ETR มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัท ซึ่งตัวแปรแต่ละตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างกันที่ -.595 มีความสัมพันธ์เชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าอัตราภาษีที่แท้จริงต่ำ บริษัทมีการวางแผนภาษีสูงเมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัท

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตัวแปร	Current ETR				Cash ETR			
	<i>b</i>	β	Sig.	VIF	<i>b</i>	β	Sig.	VIF
(Constant)	.181		.001**		.123		.001**	
PFEMBOD2	.098	.837	.001**	1.853	.117	.825	.001**	1.853
PFEMBOD1	.058	.497	.001**	1.637	.067	.470	.001**	1.637
PFEMBOD5	.054	.461	.001**	1.688	.062	.436	.001**	1.688
SIZE	-.002	-.091	.001**	1.212	.000	-.016	.415	1.212
LEV	.010	.038	.029*	1.032	.038	.121	.001**	1.032
CAP	-.002	-.011	.612	1.501	-.001	-.004	.869	1.501
IND1	-.013	-.064	.001**	1.202	-.015	-.061	.002**	1.202
IND2	.003	-.011	.585	1.257	-.018	-.051	.010**	1.257
IND3	.002	.014	.586	1.256	-.014	-.050	.050*	1.258
IND4	.002	.014	.507	1.397	-.013	-.070	.001**	1.397
IND5	-.002	-.021	.359	1.779	.003	.020	.395	1.779
IND6	-.014	-.091	.001**	1.326	-.012	-.061	.003**	1.326
Model Summary Statistic								
R	.708				.691			
R ²	.501				.477			
Adjusted R ²	.498				.474			
F	152.17				138.519			
Sig.	.001**				.001**			

หมายเหตุ : ** มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

* มีความสัมพันธ์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัท กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR พบว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า .01 แสดงว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R²) พบการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วน

การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทสามารถอธิบายการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR เท่ากับร้อยละ 50.10 ส่วนที่เหลือขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับผลกระทบของจำนวนตัวแปรออก (Adjusted R^2) ค่าดังกล่าวไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ แสดงว่าตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สามารถนำมาอธิบายการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR เท่ากับร้อยละ 49.80 ส่วนที่เหลือขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ กล่าวคือ เมื่อสัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ Current ETR เพิ่มขึ้นด้วย แสดงว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีในระดับที่ต่ำ ความเป็นไปได้ในการหลบหลีกภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีลดลง

จากการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย (Coefficients) ของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัท พบว่ามีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 กล่าวคือ การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 จะทำให้ Current ETR มีค่าสูงกว่ากลุ่มอ้างอิงร้อยละ 9.80 ส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 จะทำให้ Current ETR มีค่าสูงกว่ากลุ่มอ้างอิงร้อยละ 5.80 และการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 จะทำให้ Current ETR มีค่าสูงกว่ากลุ่มอ้างอิงร้อยละ 5.40 โดยกำหนดให้การไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทเป็นกลุ่มอ้างอิง

หากพิจารณาเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน (Standardized Coefficients) จะเห็นว่า การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Current ETR มากที่สุด และการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่วัดค่าจาก Current ETR น้อยที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR พบว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า .01 แสดงว่าการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR โดยพิจารณาค่า สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ พบการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทสามารถอธิบายการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR เท่ากับร้อยละ 47.70 ส่วนที่เหลือขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับผลกระทบของจำนวนตัวแปรออก มีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจแสดงว่าตัวแปรที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์สามารถนำมาอธิบายการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR เท่ากับร้อยละ 47.40 ส่วนที่เหลือขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ กล่าวคือ เมื่อสัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ Cash ETR เพิ่มขึ้นด้วย แสดงว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีในระดับที่ต่ำ ความเป็นไปได้ในการหลบหลีกภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีลดลง

ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทพบว่ามีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 กล่าวคือ การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 จะทำให้ Cash ETR มีค่าสูงกว่ากลุ่มอ้างอิงร้อยละ 11.70 ส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 จะทำให้ Cash ETR มีค่าสูงกว่า

กลุ่มอ้างอิงร้อยละ 6.70 และการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 จะทำให้ Cash ETR มีค่าสูงกว่ากลุ่มอ้างอิงร้อยละ 6.20 โดยกำหนดให้การไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทเป็นกลุ่มอ้างอิง

หากพิจารณาเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานจะเห็นว่าการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR มากที่สุด และการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลที่วัดค่าจาก Cash ETR น้อยที่สุด

สรุปการวิจัย

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index จากการรวบรวมข้อมูล งบการเงินโดยมาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 บริษัท เป็นระยะเวลา 7 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึง ปี พ.ศ. 2562 สามารถสรุปได้ว่าค่าเฉลี่ยของการวัดอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า เมื่อเทียบกับอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายในอัตราร้อยละ 20 ที่บริษัทต้องใช้คำนวณแล้วนำส่งภาษีเงินได้นิติบุคคล

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลพบว่า การมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 โดยตัวแปรแต่ละตัวมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างกันที่ .526 และการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรแต่ละตัวมีค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างกันที่ -.595

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่าสัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR สูงกว่าการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่ตั้งเป็นกลุ่มอ้างอิงเท่ากับร้อยละ 9.80 และ 11.70 ตามลำดับ และมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 สัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 มีอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR สูงกว่าการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่ตั้งเป็นกลุ่มอ้างอิงเท่ากับร้อยละ 5.80 และ 6.70 ตามลำดับ และสัดส่วนการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 มีอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR สูงกว่าการไม่มีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทที่ตั้งเป็นกลุ่มอ้างอิงเท่ากับร้อยละ 5.40 และ 6.20 ตามลำดับ และมีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทและการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ 2 ประเด็น ดังนี้

1. การวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index ระหว่างปี พ.ศ. 2556 จนถึงปี พ.ศ. 2562 การศึกษาพบว่าอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current

ETR และค่า Cash ETR ต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลตามกฎหมายในแต่ละปี ชี้ให้เห็นว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ทั้งนี้บริษัทจะอาศัยช่องโหว่ทางกฎหมายภาษี และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ภาครัฐบาลกำหนดขึ้น หรือความแตกต่างระหว่างมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป เพื่อเป็นช่องทางในการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล การวางแผนภาษีดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการภาษีที่ถือว่ามีความโปร่งใสไม่ได้บิดเบือน และสามารถยอมรับได้ เพราะการวางแผนภาษีนี้มีการเสียภาษีอย่างถูกต้อง ครบถ้วน แต่จะสร้างความประหยัดภาษีให้ได้มากที่สุดด้วยวิธีการที่ไม่ผิดกฎหมาย (ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, 2553)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัท และการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความสัมพัทธ์ระหว่างการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลพบว่า การมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีความสัมพันธ์กับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือหากมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทในสัดส่วนที่มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 จะมีการวางแผนภาษีลดลง การไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือหากไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทจะมีการวางแผนภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lanis, Richardson & Taylor (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษี ผลจากการศึกษาพบว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชี้ให้เห็นว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทจะช่วยลดการวางแผนภาษีได้

จากการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุพบว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 การมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 10 และการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 มีอัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR สูงกว่าการไม่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทที่ตั้งเป็นกลุ่มอ้างอิง และพบว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญที่ .01 และการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 5 มีอิทธิพลต่อการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลน้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เมื่อมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้อัตราภาษีที่แท้จริงทั้งค่า Current ETR และค่า Cash ETR เพิ่มขึ้น ชี้ให้เห็นว่าบริษัทมีการวางแผนภาษีลดลง ความเป็นไปได้ในการหลบหลีกภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีก็ลดลงด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lanis, Richardson & Taylor (2017) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษี ผลจากการศึกษาพบว่าการมีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการวางแผนภาษีอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 กล่าวคือบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นเป็นคณะกรรมการบริษัทจำนวนมากจะมีการวางแผนภาษีลดลง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. กรมสรรพากรสามารถนำข้อมูลไปประกอบการประเมินการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของบริษัท เพื่อคัดกรองผู้เสียภาษีในเบื้องต้น ซึ่งช่วยลดเวลาในการตรวจสอบของเจ้าพนักงานได้ และสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไข ปรับปรุง ข้อกฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ทางกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมแก่การจัดเก็บภาษีอากร

2. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถนำข้อมูลไปใช้ประกอบการพิจารณา กำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการบริษัทอย่างเหมาะสม เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัท

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะด้านเพศของคณะกรรมการบริษัท การศึกษาครั้งถัดไปอาจทำการศึกษาคูณลักษณะเฉพาะด้านอื่นของคณะกรรมการบริษัท เช่น ประสบการณ์ ค่าตอบแทน เป็นต้น

2. การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เข้าเงื่อนไขเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาครั้งถัดไปอาจขยายกลุ่มประชากรในการวิจัย เช่น กลุ่มประชากรในตลาดทุนอื่นของประเทศเพื่อนบ้าน ที่มีลักษณะหรือสภาพเศรษฐกิจที่คล้ายกับประเทศไทย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. (2553). การวางแผนภาษีอากร. กรุงเทพฯ: สถาบัน T. Training Center.

เนชั่นทีวี. (2560). ผลสำรวจระดับโลก "ผู้บริหารหญิงไทย"ก้าวเป็นผู้บริหารสูงสุด ติดอันดับ 3 เอเชีย

แปซิฟิก. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2560 จาก <https://www.nationtv.tv/main/content/378537619/>.

บดีนทร์ มหาวงศ์ และไพบุลย์ ผจวงวงศ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานและการหลบหลีกภาษี

เงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100. วารสาร

เกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 13(18), 15-39.

วิกิจ ธีรวรรณรัตน์. (2560). สร้างโอกาสลงทุนกับ BSET 100. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2560 จาก

<https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/642792>.

สัตยา ดันจันทรพงศ์. (2560). อิทธิพลของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบ และโครงสร้าง

การถือหุ้นที่มีผลต่อการวางแผนภาษี: หลักฐานเชิงประจักษ์จากประเทศไทย. วารสารวิชาชีพบัญชี,

13(37), 29-44.

Badertscher, B., Katz, S. P. & Rego, S. O. (2010). The Impact of Private Equity Ownership on

Portfolio Firms' Corporate Tax Planning. Retrieved December 25, 2017, from

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1338282.

Chen, S. et al. (2010). Are Family Firms More Tax Aggressive Than Non-Family Firms?. Journal of

Financial Economics, 95(1), 41-61.

- Dyren, S. C., Hanlon, M. & Maydew, E. L. (2010). The Effects of Executives on Corporate Tax Avoidance. **The Accounting Review**, 85(4), 1163-1189.
- Lanis, R., Richardson, G. & Taylor G. (2017). Board of Director Gender and Corporate Tax Aggressiveness: An Empirical Analysis. **Journal of Business Ethics**, 144(3), 577-596.
- Noor, R. M., Fadzillah, N. S. M. & Mastuki. N. (2010). Corporate Tax Planning: A Study On Corporate Effective Tax Rates of Malaysian Listed Companies. **International Journal of Trade Economics and Finance**, 1(2), 189-193.
- Richardson, G. & Lanis, R. (2007). Determinants of The Variability in Corporate Effective Tax Rates and Tax Reform: Evidence from Australia. **Journal of Accounting and Public Policy**, 26(6), 689-704.
- Srinidhi, B., Gul, F. A. & Tsui, J. (2011). Female Directors and Earnings Quality. **Contemporary Accounting Research**, 28(5), 1610-1644.
- Wang, X. (2010). **Tax Avoidance, Corporate Transparency, and Firm Value**. Retrieved February 16, 2017, from <http://papers.ssrn.com/abstract=1716474>.